

Dziękuję
Wydziału Wojskowo-Lekarskiego
wpłynęło dn. 2019-01-15
podpis AJ l.dz. 24

Lublin 2019-01-02

Dr hab. n. med. Ewa Rudnicka – Drożak
Katedra i Zakład Medycyny Rodzinnej
UM w Lublinie

Recenzja rozprawy na stopień doktora nauk medycznych
pt. „Wiedza studentów polskich uczelni wyższych na temat szczepień ochronnych w
Polsce”

lek. med. Maciej Pawłowski

Promotor: dr hab. n. med. Monika Sienkiewicz

Przedstawiona do recenzji praca zawiera 218 stron podzielonych na następujące rozdziały: wstęp, rozdziały wprowadzające w tematykę pracy (rozdziały 1-5), rozdział 6 zatytułowany Badanie ankietowe studentów polskich uczelni wyższych – zawierający między innymi podrozdziały takie jak: „Aktualny stan wiedzy problemu badawczego”, „Uzasadnienie wyboru tematu”, „Charakterystyka grupy badawczej”, „Materiał i metody”, „Wyniki”, „Omówienie wyników”, „Dyskusja”, „Wnioski”. Ponadto praca zawiera indeks tabel (9), indeks rycin (206) piśmiennictwo (217 pozycji) autorski kwestionariusz ankiety, zgodę Komisji Bioetycznej, streszczenie w języku polskim i angielskim a także wykaz skrótów.

Po zapoznaniu się z treścią pracy przedstawiam Wysokiej Radzie recenzję, w której formułuję moją opinię.

Uwagi ogólne.

Problematyka związana ze szczepieniami ochronnymi a szczególnie z odmowami ich wykonywania ma coraz większy wpływ na zdrowie społeczeństwa. Rozprawa doktorska

dotyczy zatem bardzo ważnego zagadnienia. Na uwagę zasługuje trafność wyboru tematyki badań, bowiem obserwowany w ostatnich latach spadek liczby wykonywanych szczepień u dzieci stwarza wyzwanie dla działań zdrowia publicznego w Polsce. Opracowanie i wdrożenie międzysektorowych rozwiązań systemowych i działań wzmacniających kształtowanie wiedzy i postaw prozdrowotnych (edukacyjnych i profilaktycznych) staje się priorytetem. Bez rozpoznania sytuacji – a więc w tym wypadku oceny poziomu wiedzy – planowanie przyszłych działań staje się niemożliwe.

Poruszone wyżej kwestie zostały trafnie odnotowane i wykorzystane w części teoretycznej rozprawy. Do tej części zaliczam: Wstęp, Rozdział 1. „Podstawowe Informacje na temat szczepień”; Rozdział 2. „Historia szczepień ochronnych”; Rozdział 3. „Program szczepień ochronnych w Polsce w roku 2018”; Rozdział 4. „Prawo i postawy społeczeństwa wobec szczepień ochronnych w Polsce”; Rozdział 5. „Szczepienia ochronne na świecie”, oraz podrozdział 6.1 z Rozdziału 6 zatytułowany „Aktualny stan wiedzy na temat problemu badawczego”. Ta część pracy jest bardzo szczegółowa i obszerna oraz może stanowić oddzielne, bardzo dobre opracowanie tematu dotyczącego szczepień. Moim zdaniem całość pracy doktorskiej jest zawarta w Rozdziale 6 zatytułowanym „Badanie ankietowe studentów polskich uczelni wyższych” zawierającym wszystkie elementy tego typu pracy.

Zasadniczym celem pracy doktorskiej była ocena wiedzy studentów uczelni wyższych na temat szczepień ochronnych w Polsce. Ponadto, Doktorant przedstawia cele szczegółowe które w moim przekonaniu nie są zbyt trafnie sformułowane bowiem nie można przy pomocy narzędzia jakim jest autorski kwestionariusz ankiety oceniającego wiedzę polemizować z argumentami przeciwników szczepień, zdefiniować trendy lub popularyzować wiedzę. Ale z całym przekonaniem mogę stwierdzić że wyniki tej pracy mogą być podstawą do tego typu działań. Podsumowując: brak mi jest w tej sekcji wypunktowanych celów szczegółowych i hipotez badawczych – co bardzo ułatwia formułowanie wniosków.

Podrozdział 6.5 „Materiał i metody poprzedza podrozdział” 6.4 zatytułowany „Charakterystyka grupy badawczej”, co wprowadza pewien chaos u czytelnika bowiem w podrozdziale 6.5 jest sekcja „Charakterystyka badanej grupy” - proponuję połączyć te części w jedną.

Podrozdział 6.6 „Wyniki” zawiera między innymi: tabelę 6 „Województwa w których studiują ankietowani” oraz tabelę 7 „Województwo w którym ankietowani mieszkali przez ostatnie 3 lata przed podjęciem studiów, Rycinę 33 „Miejsce zamieszkania ankietowanych przed podjęciem studiów na uczelni wyższej, Rycinę 34 „Płeć ankietowanych”, Rycinę 35 „Typ uczelni wyższej na której studiują ankietowani”, Rycinę 36 „Posiadanie dzieci przez ankietowanych” które powinny w moim przekonaniu znaleźć się w sekcji charakterystyka badanej grupy.

Podrozdział 6.7 „Omówienie wyników” powinien znaleźć w części z dyskusją lub w odrębnej tuż przed Rozdziałem „Dyskusja”.

Wyniki badań zostały przedstawione w sposób czytelny i estetyczny w następujących sekcjach: 6.6 „Wyniki”, natomiast zależności szczegółowe znalazły się strukturalnie w podrozdziale wyżej wymienionym 6.7 „Omówienie wyników badań” – który w moim przekonaniu powinien zostać przeniesiony do sekcji dyskusja lub znaleźć się jako oddzielny rozdział przed dyskusją.

Dyskusja zawarta na niespełna 7 stronach budzi mój niedosyt, tym bardziej powinny w tym miejscu znaleźć się sekcje : 4.3.1 „Polemika Autora Rozprawy Doktorskiej z argumentami ruchów antyszczepionkowych” oraz wyżej wymieniony podrozdział 6.7.

Po sekcji „Dyskusja” Doktorant formułuje w sposób ogólny 2 wnioski - które faktycznie potwierdzają osiągnięcie celu głównego. Tym niemniej powinny zostać przeredagowane na bardziej szczegółowe w czym byłyby pomocne dobrze sformułowane cele szczegółowe.

Piśmiennictwo w liczbie 217 pozycji w tym: 25 (11,5%) to publikacje o charakterze zwartym, 49 (22,5%)– dostępne internetowe, 38 (17,5%) z ostatnich 5 lat, 69 (31,8%) pozycji anglojęzycznych i 1 w języku niemieckim. Piśmiennictwo zostało dobrane i wykorzystane prawidłowo.

Doktorant nie ustrzegł się drobnych błędów interpunkcyjnych i literowych.

Podsumowanie.

Przedstawiona mi do oceny praca dotyczy istotnego zagadnienia, co znajduje odzwierciedlenie w przeglądzie piśmiennictwa przedmiotu. Cel główny pracy został osiągnięty. Warto podkreślić użyteczny charakter osiągniętych wyników badań. Jest to bardzo dobrze udokumentowana i opracowana praca oparta o bogaty materiał, wymagająca od Autora bardzo dobrego przygotowania teoretycznego i praktycznego.

Dodatkowo za pozytywną oceną przemawia fakt, że jest to dobrze przemyślana koncepcja, uzasadniona teoretycznie i zweryfikowana empirycznie. Moje uwagi mają charakter techniczny i głównie dotyczą struktury pracy, co nie wpływa na wysoką ocenę merytoryczną.

W podsumowaniu nie można pominąć dużego zaangażowania Doktoranta w realizację projektu badawczego.

Przedkładam zatem wniosek do Wysokiej Rady Wydziału Wojskowo – Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi o dopuszczenie lek. med. Macieja Pawłowskiego do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Dr hab. n. med.
Ewa Rudnicka-Drożak
medycyna ogólna
spec. medycyny rodzinnej
spec. zdrowia publicznego
87 17993

Dr hab. n. med. Ewa Rudnicka - Drożak